

Public Health in Engeland: talking health during pregnancy

Maudy Dettingmeijer

In Engeland bestaat een groeiend besef dat gezondheidsbevordering een steeds grotere rol gaat spelen in de zorgverlening van verloskundigen. Er wordt van hen verwacht dat ze, naast de routinematige zorg, begeleiding en ondersteuning gaan bieden bij onderwerpen als stoppen met roken, bewegen, gewichtscontrole en huiselijk geweld. Deze begeleiding moet uiteindelijk leiden tot reductie van gezondheidsverschillen bij zwangere vrouwen.

Uit onderzoek^[1] komt naar voren dat verloskundigen mogelijk onvoldoende kennis, vaardigheden, maar ook weinig *self-efficacy*^[6] hebben om gevoelige onderwerpen als obesitas en leefstijl met zwangeren te bespreken. De Sheffield Hallam University is daarom, in samenwerking met het Health and Social Care Research Centre, een onderzoek gestart naar het kennisniveau en vaardigheden van verloskundigen in het bespreken van public

health onderwerpen. De universiteit bevindt zich in een streek waarbij zwangeren met obesitas, die blijven roken en kinderen krijgen met een laag geboortegewicht significant meer voorkomen dan in de rest van Engeland. In Engeland rookt gemiddeld 12% van de zwangere vrouwen, in delen van Sheffield is dit 25%. Ter vergelijking: in Nederland blijft 6,3% van alle vrouwen roken tijdens de zwangerschap. In Engeland is ruim 20% van de zwangere vrouwen obees^[1]. De prevalentie van obesitas bij zwangere vrouwen in Nederland is 15,1%^[2].

De gegevens over het kennisniveau en vaardigheden moeten uiteindelijk leiden tot het ontwikkelen van nascholing. Met de vaardigheden die zij opdoen tijdens deze nieuwe nascholing, kunnen verloskundigen vervolgens aan de slag om gezondheid van zwangeren te bevorderen door het bespreken van leefstijl: *timely, effectively and sensitively*.

Maudy Dettingmeijer is beleidsmedewerker bij de KNOV

Het onderzoek is ingedeeld in vier fasen. In de eerste fase zijn verloskundigen en stakeholders geconsulteerd. Vragen waren gericht op kennis en vaardigheden over public health onderwerpen. De tweede fase bestond uit focusgroepinterviews onder verloskundigen. In deze focusgroepen werd, naast inventarisatie van kennis en vaardigheden, ook gevraagd naar de huidige praktijk van het bespreken van leefstijl-onderwerpen. In fase drie werden verloskundigen online gevraagd naar hun scholingsbehoefte. In fase 1 en 2 bleek dat verloskundigen verschillende barrières, zoals een tekort aan kennis en vaardigheden, ondervinden wanneer zij de leefstijl met zwangeren willen bespreken. Er is een duidelijke behoefte aan nascholing, zowel gericht op kennis als op vaardigheden. Verloskundigen gaven aan vooral het bespreken van gewicht een lastig onderwerp te vinden. *You know about alcohol and smoking, but you are not aware of eating and weight.* Het onderzoek laat zien dat verloskundigen zich zelf niet goed in staat achten public health onderwerpen met cliënten te bespreken en dat zij negatieve reacties van zwangeren verwachten wanneer zij gewichtsmanagement ter sprake brengen. Daarnaast ontbreekt kennis van bijvoorbeeld effectieve gewichtsbeheersingsprogramma's.

Het onderzoek bevindt zich momenteel in fase vier, waarin nascholing wordt ontwikkeld die de genoemde barrières bij verloskundigen moet wegnemen. Maar de onderzoekers denken dat er meer nodig is. Het is duidelijk dat er een rol is voor verloskundigen in gezondheidsbevordering door het begeleiden van vrouwen naar een gezonde leefstijl. Maar onderzoekers vinden ook dat er een landelijke discussie moet worden gevoerd waarbij de focus moet liggen op het belang van een gezonde leefstijl vóór en tijdens de zwangerschap. Zij hebben geconstateerd dat vooral het risico van maternale

obesitas sterk wordt onderschat en dat men zich onvoldoende bewust is van de relatie van een gezonde leefstijl en zwangerschapsuitkomsten.

En in Nederland?

In de verloskunde in Nederland is men zich al sinds 2005 bewust van het belang van een goede leefstijl, te beginnen vóór de conceptie^[3]. Iets later, in 2009, wijst ook het rapport van de Stuurgroep Zwangerschap en Geboorte^[4] op het belang van preventie en leefstijlbevordering. Maar in het rapport 'Mogelijkheden voor verbetering geboortezorg nog onvolledig benut'^[5] van het onderzoek naar de invoering van de adviezen van de stuurgroep, concludeert de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) dat er (nog) onvoldoende aandacht is voor preventie van risicofactoren en noemt dit dan ook "gemiste kansen om gezondheidswinst te behalen". Het is een uitdaging voor verloskundigen om die rol in de public health op te pakken. Dit kan niet alleen zwangerschapsuitkomsten verbeteren, maar opent ook de mogelijkheid voor het gezonder opgroeien van het kind: immers zwangerschap is *a window of opportunity!* Wellicht kan het project uit Groot-Brittannië inspiratie bieden om ook in Nederland op een meer structurele wijze invulling te geven aan public health in de verloskunde. ■

1. Furness PJ, McSevny K, Arden MA, Garland C, Dearden AM, Soltani H. Maternal obesity support services: a qualitative study of the perspectives of women and midwives, 2012.

2. Daemers DOA, Wijnen HAA, Limbeek EBM van, Bude LM. Patterns of gestational weight gain in healthy, low-risk pregnant women without co-morbidities, 2013.

3. KNOV, Standpunt Preconceptiezorg, 2005

4. Stuurgroep Zwangerschap en Geboorte, Een goed begin, 2009.

5. Inspectie voor de Gezondheidszorg, Mogelijkheden voor verbetering geboortezorg nog onvolledig benut, 2014.

6. Self-efficacy is het vertrouwen in eigen kunnen en om, in dit geval, obesitas en leefstijl effectief te kunnen bespreken

Marjan van Huis: Bedankt!

Het ICM congres in Praag was dit jaar extra bijzonder voor Marjan van Huis. In 2008 werd zij tijdens het congres in Glasgow gekozen als penningmeester voor het ICM Executive bestuur. Zes jaar lang vervulde Marjan van Huis namens de Nederlandse verloskundigen deze functie. Haar termijn zit er op. Op 5 juni jongstleden, tijdens de sluitingsceremonie van het congres, nam zij afscheid. Samen met andere afscheidnemende collega's werd zij op passende wijze bedankt voor haar inzet. ■